

Inserati se sprejemajo in veljajo trispotna petit-vrsta: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 kr. če se tiska trikrat.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu (administracija) in ekspedicija, Poljanska cesta h. št. 32.

Vredništvo

je na Poljanski cesti h. št. 32.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati veljajo:
Za celo leto . . . 15 gl. — kr.
Za pol leta . . . 8 " — "
Za četrt leta . . . 4 " — "
Za en mesec . . . 1 " 40 "

V administraciji veljajo:
Za celo leto . . . 13 gl. — kr.
Za pol leta . . . 6 " 50 "
Za četrt leta . . . 3 " 30 "
Za en mesec . . . 1 " 10 "
V Ljubljani na dom pošiljan veljajo 1 gl. več na leto.

Posamezne števe veljajo 1 kr.
Izbaha vsak dan, izvenišni posebej in praznike, ob 1/2 6 popoldne.

Vabilo na naročbo.

Vljudno vabimo vse p. i. gg. dosedanje naročnike, da blagovoljno o pravem času ponovno naročbo na „Slovenca“ in da nam pridobé še novih naročnikov, da zamoremo list vsakemu redno pošiljati.

„Slovenec“ pri opravištvu prejemati veljajo:

Za celo leto	13 gl. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ en mesec	1 „ 10 „

Po pošti prejemati pa veljajo:

Za celo leto predplačan	15 gl. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ en mesec	1 „ 40 „

V Ljubljani na dom pošiljan veljajo 1 gl. 20 kr. več na leto.

List se bode pošiljal te na predplačo naročnine ali saj posebno naročilo.

Vredništvo in založništvo.

Kdo je močnejši?

Železni Bismark se je prepričal, da se z glavo zid ne dá prodreti. Leta in leta bojeval se je z vso silo proti katoliški cerkvi in njenim zastopnikom; preganjal je nje škofo, v ječo zapiral nje duhovne, celo s socialisti mu ni bila preslaba zveza, le da bi s korenino rimski upliv na Nemškem zatrl in vničil.

Vse to pa mu ni nič pomagalo, pač pak škodilo. Katoliki so na Nemškem bolj edini, kakor so kedaj poprej bili in bolj se zavedajo svojega stališča, kakor so se ga kedaj poprej zavedali; socialisti pa, ki jih je Bismark na pomoč klical, zrastle so mu čez glavo enako zlim

duhovom, katerih se mu sedaj znebiti ni mogoče. Bismark, ki se je v političnem življenju že v vseh barvah svetil, kar si jih le misliti zamoremo, postal je zopet konservativen. Sprevidel je, da je to edina pot, ki narode do prave sreče vodi in teh misli je z njim tudi sivolasi nemški cesar Viljem. Ta je naročil svojemu sinu Frideriku Viljemu vračajočemu se iz Španije preko Italije, da je njegova želja, da cesarjevič obiše sv. očeta. Tudi Bismark se je oglašil, da se mu pohod pri sv. stolu jako času primeren dozdeva, kajti povspeševal bode dogovarjanja med Prusijo in sv. stolom.

Potrpežljivost res železna vrata prebije. Kdo bi si bil mislil, da se bo železni kancelar, ki ima tako rekoč skoraj celo Evropo na „nitki“, pred tiaro (papeževu krono) vklonil in svoje krivično postopanje nasproti katolikom na Nemškem tako javno pripoznal! On, ki je z mogočno roko Nemčijo zjedini, si gotovo ni mislil, da bo čas prišel, ko se bo nemški cesarjevič, sin ravno tistega vladarja, pod katerim je Bismark katolike davil in pestil, sam šel osobno sv. očetu klanjat. Naj bi tudi nič ne bil o cerkvenih rečeh s sv. očetom govoril, že poklon in priznanje je nekaj, da je prav veliko vredno. Toda prisilile so ga okoliščine, katerim sam Bismark ni kos, in sedaj bi mu bila krepka pomoč katolikov proti prevratnemu socializmu jako dobro došla. Bismark dobro vé, kje ga čevelj žuli.

To se mora priznati Bismarku, da tako trdovraten ni, da bi, spoznavši krivo pot, taiste se stanovitno držal, da se on ravna po načelu: sapientis est mutare consilia (modri spreminja svoje naklepe po potrebi). To kaže Bismark v svoji notranji in tudi v unanji politiki. Vendar se pa sedaj še ne more govoriti o vseh njegovih uspehih za katolike vsled poklona cesarjeviča pri sv. očetu,

o tem nam bode prihodnost kaj več povedala. Katolikom ne gre preveč upati pruski politiki, časopisi hité na vso moč svetu naznaniti da se ni doseglo ničesa bistvenega, kar jim za sedaj tudi radi verjamemo. „Diritto“ formalno oporeka govoricu o kakšni pogodbi ter pravi, da pri obiskovanju ni šlo za to, da bi se sklenil konkordat ali kaka druga cerkvena pogodba med Pruskim in Vatikanom. „Rassegna“ pa za „gotovo“ (?) ve povedati to-le: Ko je pogovor trajal kake tri četrt ure brez vsake politike, in ko so papež videli, da se cesarjevič odpravlja, prašali so ga nekako obotavljaje, nima li kakega naročila, ali nima staviti kakih predlogov? Cesarjevič je potem odgovoril, on ima le to naročeno, da izrazi živo željo cesarja in kneza Bismarka, da se mir med Cerkvijo in Nemčijo zopet naravná, kolikor to dopuščajo postave in naredbe. Papež baje na to niso nič odgovorili. — Si non è vero, è ben trovato. (Ako ni res, je pa dobro izmišljeno). A naj se to tolmači in razlaga, kakor se hoče, dejanje (factum) je, da je prestolonaslednik najmočnejše države v Evropi obiskal naslednika sv. Petra v Rimu, namestnika Kristusovega na zemlji. O papeštvu sicer pravijo nekteri (?), da se je postaralo, da se je preživelo, a vendar še živi, in celo njegovi neprijatelji so prisiljeni pripoznati mu veljavo radi ali neradi.

Zadruga delavek.

Splošna reva dekleta revnih družin sili, da iščejo dela tudi, pod trdimi in strogimi pogoji, tudi ako so delavnice in tovarne precej daleč od njih bivanja. Nevarnost, da bi v tovarništvu in med potom ne trpele škode na duši in telesu, je velika. To že zdavno premišljujejo po mnogih krajih rodoljubje, katerim se

Listek.

Vlada Leopolda I.

(Dalje.)

Prve dni meseca junija se približa strašna turška vojska Oseku. Tukaj pozove veliki vezir k sebi internuncija Kapraro, da mu odgovori na pismo grofa Hermana badenskega od 14. aprila. Kara Mustafa povdarja v svojem odgovoru, da so cesarski, ne pa Turki krivi nove vojske ter konča, rekoč: „Hvaljen Bog, ki je po svoji milosti še v vsaki vojski do sedaj razširil meje turške moči.“ Žalibog so te besede pričale o resnici celih 300 preteklih let; a l. 1683 se je začelo krčiti turško kraljestvo.

Kapraro vezir pošlje v Budo, Kunica pa obdrži v taboru, kjer je imel priložnost, po skrivnih potih pošiljati poročila na Dunaj. V Osek se pride pokloniti tudi rogovilež Tököly. V resnici je žalostno, da so se morali celo

cesarju zvesti in udani ogerski plemenitaši kot Tököly-jevi tovariši Mustafi predstaviti, da so si rešili življenje.

Iz Oseka se Turki pomikajo proti Stolnemu Beligradu, in od tod je nameraval K. Mustafa obrniti se proti Dunajskemu Novemu mestu in potem naravnost pred Dunaj. Ker je pa zvedel, da stoji vojvoda Karol z armado ob Rabi, hotel je pretrgati njegovo zvezo z Dunajem. Zato skliče 27. junija svoje paše ter jim naznani, da mora najprvo pasti trdnjava Raba. Prvi se vzdignejo janičari. Strah se je razširjal pred njimi, ogenj in pepel zapaljenih stanovanj je bila njihova sled.

V tabor pri Stolnem Beligradu pride tudi tartarski kan. Pripeljal je Turkom v pomoč, krščanstvu v grozo okoli 30.000 Tartarov. Nek poročevalce opiše jih tako-le: „Tartari so po zunanem strašni, bolj divji možje, nego ljudje, po obleki in hrani. Ta jim je surovo meso, tudi konjsko; krađejo in ropajo. Kjer pa naleté na upor, ne gredo radi v nevarnost, posebno

nasproti puškam, ki se jih zelo bojé. Njih orožje so pušice in sablje. Konje imajo neutrudljive, ki cel dan brez krme morejo teči in lahko preplavajo reke. Zasedujejo in požigajo ter turški tabor oskrbujejo z mnogimi stvarmi.“ Ti Tartari so jo udrli proti St. Gottardu, kjer je bil l. 1664 Montekukuli Turke dobro naklestil. Kjer so se prikazali, žarilo se je nebo množega ognja. Može so morili, žene pa in otroke povezavali, da jih odpeljejo v daljno sužnost. Prilomastijo do Bruka ob Litavi. Ob močnem mestnem zidovju in utrjenem gradu grofa Harracha se razbije njihov naval.

Med tem so se bili približali glavni armadi, le Raba jih je ločila. Začetkom julija skliče Karol lotarinški svoje poveljnike v posvetovanje. Sklenejo, pomnožiti posadki v Rabi in Komornu ter z armado umakniti se proti Dunaju. Bilo je še okoli 24.000 mož. Pehota in topničarstvo prekorači Donavo ter se pomika proti Požunu; vojvoda pelje konjištvo ob južnem bregu Donave proti Dunaju.

ljudstvo smili in skušajo pomagati, kolikor morejo, tako beremo, da so v Monakovem v predmestju Giesing osnovali „Marianišče“, kjer se dekleta podučujejo v vseh ženskih rokotvorih, in ko mine čas za podučevanje odločen, dobivajo v zavodu dela za primerno plačilo. Gospodarstvo in gospodinjstvo v zavodu ponuja tudi dekletam priliko, da se nauče vseh hišnih del. Ženski red sv. Frančiška iz samostana „Maria Stern“ v Augsburgu podučuje in nadzoruje delavke in vodi gospodinjstvo — gospa princesinja Ludovika bavarskega je prevzela pokroviteljstvo nad „Marianišče“. Marianišče samo ne tržuje, a prejema naročila od kupčijskih hiš in od drugih naročnikov, delavke izpeljujejo naročila po hišah. Ni ženskega dela, katero bi bilo izključeno, začeni pri najprostejšem šivarskem delu notri do vezenja. Da se zmirom more napraviti najboljše delo, so nastavljene delovodje tudi iz drugih večih mest, da se v vsakem oziru more napredovati s časom. Vsaka delavka dobi, ko mine čas nje učnih let, delavniško knjižico, v kateri se zaznamuje čas vstopa v Marianišče, in v katero se zapiše čas dela in plačilo. Prešteli se, koliko ima vsaka deleža po tem razmerju, kakor se dela vdeleži in kolikor delo vrže, ne odšteli se ničesa drugzega, nego obresti za to, kar se nakupi.

Tako se je tedaj to združevanje za izdelovanje blaga začelo; tako združevanje bi bilo tudi dobro za moške delavce. Izbrana sodnija razsoja pri prepirih zaradi plače. Knjigovodja, blagajnik in dr. so člani ti zadrugi. Od vsake marke (60 kr. po našem) se odšteje pri blagajni 10 vinarjev, to se zapiše v delavniški knjigi in za delavko v hranilnici naloži, tako da si vsaka more kaj prihraniti. Ako se ktera omoži, ostane še zmirom pri zadrugi; ako se ne more dela v zadrugi vdeležiti, pošlje se ji na dom. Ktera se ne omoži, ostane ves čas lahko v Marianišči, in kar si je prihranila, s tem živi na stara leta. Delavka vé, da ni zapuščena, zato se tudi tako lahkomiselno ne omoži. Skupno delo in pa, ker vsaka to dela, za kar je posebno sposobna, pripomore, da je delo bolje plačano in da se trgovec in zadruga pravično med sabo razdelita. Osnovel je ta zavod duhovni svetovalec Rothmaier in njegovo poročilo kaže, kako gre osnovati zadrugo, da se delavcem, vzlasti delavkam more pomagati duševno in gmotno.

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. decembra.

Avstrijske dežele.

Drugo ravnateljstvo za državne železnice napravilo se boče v Pragi in to še le tedaj, ko se podržavijo železnice cesar Franc Josipa, česka severna, Praga-Dux, Dux-Bodenbach in Plzenj-Priczen.

Nov „rector magnificus“ na **dunajski univerzi** je bil 21. t. m. izvoljen in sicer profesor fizike dr. Lang. Rojen je 2. marca 1838 v dunajskem Novomestu. Više študije je izvršil na Dunaji, kjer je bil leta 1858 za doktorja imenovan. Leta 1864 je učil v Gradcu in od leta 1865 na dunajskem vsučilišču.

Vojnega ministerstva **pomorski odsek** je zaukazal, naj se pripravi oklepnic „Habsburg“ za prvo rezervo, da, ako boče treba, takoj odrine v iztočno-azijaško vodovje, in to le tedaj, ako bi se Francozi in Kitajci do dobrega pretepati jeli, kar se bo tudi najbrž zgodilo, kajti Francozi ne bodo od svojega zahtevanja odstopili, ker tega že kamora v Parizi ne pripusti, ki je v to svrho ves zahtevan kredit privolila; Kitajci pa ne bodo ničesa prijenjati hoteli, in tako je vojska neizogibljiva. Oklepnic „Habsburg“ je jedna največjih oklepnic v avstrijski mornarici in nosi 18 mogočnih junakov topov v sebi.

V **gališkem deželnem odboru** pršli so na sled izneverjenju 25.000 gold. Zapravil jih je računski svetnik Pjerozynski, kteremu je bil denar za dneve delavce izročen. Deželni maršal je deželni odbor takoj na privatno premoženje vknjižil in menda dežela ne boče vse svote zgubila.

Hrvaški radikali (Starčevićeva stranka) so s svojim nesramnim postopanjem v deželnem zboru narodni stranki neradovoljno pripomogli, da se je ojačila. Graničarji so namreč trmasto postopanje Starčevićancev sprevdeli in takoj spoznali, da iz te moke ne bo potice za praznike, pač pa bi se znalo mnogo slabega za deželo izcimiti ter so v očigled tega k narodni stranki pristopili. Starčević je neki sklenil, Zagreb zapustiti. Ima prav! Ščvarjev ni nikjer potreba!

„Srbski klub“ v hrvaškem deželnem zboru je sklenil, da se gledé surovega obnašanja, s kterim sta se Starčević in Pilepić v hrvaškem deželnem zboru odlikovala, on pridruži narodni stranki.

Težišče v **evropejski politiki** premaknilo se je za sedaj v središče avstro-nemške zveze, kakor „Vaterland“ pravi. Avstrija in Nemčija lahko vse zabranite, kar jima ni všeč, ker ste močnejši kakor vsak nasprotnik in vsi njuni sovražniki skupaj. To pa veljá, se vé da, le tako dolgo, dokler ste od nog do glave oboroženi, dokler imate zadosti novcev, drago orožje plačevati in dokler ne bo nobenega klina

med njima. Prave zasluge za ohranjenje miru vdeležili se bote pa še le tedaj, ko se jima posreči vstanoviti položaje, ki bi bili vsaki bojazljivosti enkrat za vselej kos, t. j. obe državi morate na to gledati, da konservativizem zopet do svojih pravic pride. Tako dolgo pa, dokler je Francoska ognjeniku podobna, ki lahko vsak trenutek ogenj iz sebe bruhne; dokler se bodo na Španjskem liberalne vlade s konservativnimi vsak mesec menjevale; dokler se po Italiji zavratna „irredenta“ širi; dokler se na Dunaji in v Berolinu pričkata zunanja in notranja politika; dokler se vlade same ne bodo prepričale, da se mora gledati na pridobitev vsega, kar ohranilo deluje, in na odstranitev vsega, kar kri spridi in organizem razjeda; dokler se bodo napadi na katoliško Cerkev smatrali za burke in brezumni dovtipi na duhovnike za bistrournost in liberalnost, tako dolgo se lahko reče, da ni še prave nade, da se ohrani mir.

Vnanje države.

V dopisu iz **Rima** dne 17. t. m. bere se v „Vaterlandu“, da so z obiskovanjem nemškega cesarjeviča sv. očetu le zanjko nastavili in da je bilo vse to tako premeteno osnovano, da se povzdigne Kvirinal (kraljeva rodovina, ki tam prebiva), poniža pa Vatikan. Laško kraljico Margarito že zdavno to bode, da se Kvirinala ogiblje vsa aristokracija in venčane glave, tedaj je vse tako osnovala, da svetu lahko pokaže, češ, mogoče je tudi sv. očeta obiskati, ako se prej obišče Kvirinal. — Sv. očetu bi bilo gotovo ljubše, ko bi bil cesarjevič, prišel incognito, t. j. ne kakor nemški cesarjevič marveč kakor kakšna nejavna oseba, jednako kakor je to storil pred dvema leti kralj vrtemberški in ne davno veliki knez ruski. Ker je pa prišel z največjo častjo najprej v Kvirinal, je to slavna zmaga za kraljevo savojsko rodovino in žaljenje sv. očeta. Recimo, da bi sv. oče ne hoteli sprejeti takih oseb, bi bilo razžalenje za dotično vladarsko osebo. Pri katoliških vladarjih je bilo tako prizadevanje zaman, a pri protestantskem knezu bode to lože, tako so mislili. — Iz Rima se je telegrafiralo v Madrid, in cesarjevič je rekel potem, ko je iz Berolina dobil dovoljenje: „Pojdem v Rim in bodem papeža obiskal.“ Kakšnega posebnega naročila ni imel, ampak cesarjevič je imel le nalog, pokazati španjskemu kralju in avstrijskemu cesarju, da je moč priti iz Kvirinala v Vatikan, a ne najti tam zaprtih vrat.

Da je dobil **škof timburški** dovoljenje, vrniti se nazaj v škofijo, je le dobro premisljena osnova, da bi sv. očetu na videz kaj vstregli, ker to nikogar nič ne boli. Vendar v Vatikanu vedó taka darila po vrednosti ceniti, ker so si tudi dobro zapomnili, da pred pomiloščenjem in tudi po tem pruska vlada ni ničesa naznanila v Vatikanu.

Nemški cesarjevič je šel iz Rima v

Ko Kara Mustafa to zvé, sklene Rabo pustiti ter hiteti za cesarskimi. Temu sklepu pa ugovarja stari Ibrahim paša iz Bude ter nasvetuje, da si najprvo osvoje bližnje trdnjave in potem še le Dunaj. Toda Mustafa mu v svoji oholosti jezno odgovori: „Osemdesetletni stavec, ti si prismojen!“ Sprla sta se še pozneje, in ne v škodo krščanstvu. Karol hitro ugane Turkov namen ter to sporoči cesarju po generalu konjištva, grofu Kaprari. 7. julija zjutraj pride Kaprara na Dunaj. Leopold takoj skliče ministre v posvetovanje, kaj je storiti. Enoglasno se sklene, da se cesarska družina poda v Line, in sicer zvečer, da bi ljudstvo ne bilo še bolj preplašeno. Iz Dunaja do Linea je peljala poštna cesta ob južnem bregu Donave; bila je boljša in krajša od one ob severnem bregu, pa tudi nevarnejša radi turških konjikov.

Pred odhodom izvoli cesar dvojno svetovalstvo, politično pod predsedstvom grofa Zd. Kapliha in vojaško s predsednikom grofom R.

Starhembergom. Ta dan pride na Dunaj tudi ogerski palatin Pavel Esterhazy z malim številom zvestih Ogrov ter prinese iz Požuna Štefanovo krono. Vse se je vršilo tiho, da bi se ne zvedelo. Toda kmalo se po mestu raznese novica, da cesar in njegova družina zapusté Dunaj. Vse je bilo prestrašeno in razburjeno. Ob enem se razširi vest, da je cesarska armada vničena, Karol mrtev, in da so Tartari že v dunajski okolici. V resnici pa je blizo 3000 Tartarov, Turkov in Ogrov strašnim krikom napadlo Karolovo prtljago, in nekteri ubegli vozniki raznesejo po Dunaji oni glas.

Zvečer ob 8. uri 7. julija (po Zahnu 8. jul.) se odpelje Leopold z družino iz Dunaja. Zbere se mnogo gospode, da se poslové od cesarja; med njimi je bil tudi grof Draškovič, ki se je od žalosti jokal. Na vozove nalože le najpotrebnejše reči za potovanje in največje dragocenosti iz zaklada; 200 oklepnikov (kirazirjev) spremlja cesarja. Pri odhodu je slišal

Leopold marsiktero „grenko“. V Korneuburgu je bilo beguncev že vse natlačeno, da celó do cesarskih vozov ni bilo priti mogoče. kjer je bil naložen živež. Le nekaj jajc je bilo cesarski družini na razpolaganje, in še od teh je španjski poročnik Borgomaneiro nekaj dobil. Tudi postelj ni bilo. Plemiči toraj razgrnejo svoje plajšče po slami. Še ne petletni nadvojvoda Jožef in njegove sestrice se jokajo od lakote in trdega ležišča.

Ko pa ljudstvo cesarjev odhod zvé, usuje se množica iz mesta. Kdor je le mogel dobiti kak voz ali konje, bežal je s svojim imetjem iz Dunaja. Kakor kronisti poročajo, bežalo je vseh skupaj nad 60.000 ljudi. Bila je nepretrgana vrsta od 9. ure zvečer do dveh po ponoči. Ogenj po Tartarih zažganega kamaldulenskega samostana na dunajskem Goloveci je strahovito razsvetljeval črno noč, in njegovi žarki so čudovito odsevali v zeleni Donavi.

(Dalje prih.)

noči od 20. na 21. t. m. V nedeljo 23. t. m. ga zopet pričakujejo v Berlinu, povrača se preko Monakovega. — V Florenco je prišel 21. ob 1/8 zjutraj, na kolodvoru so ga čakali prefekt, župan, več članov zbornice in nemški konsul in ob 7. uri 42 minutah se je naprej peljal.

Francoski pomorski topovi imajo tudi na Madagaskarji še mnogo posla. Ni še davno, da so bombardovali mesta in vasi v antongilskem zalivi ob indijskem morju. Mesto Vohunas so razdžali, na to se izkrcali in pleniti jeli. V tem mestu je posebno veliko Angležev, ki so pri tej priložnosti svoje premoženje zgubili. Hovasi so pobegnili, ne da bi bili le enkrat vstrelili. Francozi so se pregrešili, ker angleških podanikov niso nič opozorili, da bodo streljali, in so svojo krivico nekoliko s tem popravili, da so svoje brodovje bežečim Angležem ponudili, da jih prepelje iz Vehe-masa in Mahamba v Tamatave. Ko so Francozi pred Mahambo povrnejo, je bil ondi že zopet hovaški prapor razobešen, in Francozi so zopet streljati jeli na mesto.

Na Angleškem potegnil je veter od druge strani. Sklenili so namreč le toliko **vojakov v Egipt**, t. j. v Aleksandrijo doposlali, kolikor jih bo za varstvo Egipta samega potreba. Za Sudan se ne bodo menda nič več brigali, in ga mislijo Turčiji prepustiti, naj ga ona s svojimi ljudmi in s svojimi novci brani. Kaj pa je Egipt brez Sudana? To, kar vsaka bogata dežela brez železnice. Sudan odpira v Egipt cesto iz osredja Afrike, od koder tja bogastvo po karavanah dohaja. Egipt je bil na najboljši stopinji, da bi se mu bilo blagostanje razcvetati jelo, ko se prikaže sleparski Mahdi in zopet za mnogo let vse vniči. Na podlagi turške vere, ki je v tem z židovsko sorodna, da tudi še pred koncem sveta preroka, kakor židje odrešenika, pričakujejo, preslepil je nevedno nižje ljudstvo, da je jelo v gručah k njemu vreti. Ko je došel že nekoliko do moči, pridobival si je šajke in dervise s silo. Sreča, vohunstvo in izdajalstvo pripomoglo mu je k začasni slavi, ktera pa Bog vé, kako dolgo da se mu bode blestela, kajti kedive misli na vsak način Egipt pred njim zavarovati in posebno okolico ob Nilu.

Izvirni dopisi.

Iz brdskega okraja, 21. dec. Ravno pred desetimi dnevi zjutraj okoli 1 do 2 popoldne je pogorelo na Lokah blagovške duhovnije pohištvo nekemu posestniku. Pogorela je hiša s hlevom in krmo. Zgorelo je tudi — sedem goveje živine. Da sosed ognja ne zapazi — zgoreli bi bili tudi ljudje in vnela in pogorela morebiti cela vas — ker zgorela je hiša v vasi. Ko je na soseda upitje gospodar hiše, ki je gorela, planil kviško, bilo je že vse v plamenu, — hiša in hlev z obilno krmo vred. Gospodar skoči k hlevnim vratom, hoteč živino rešiti, pa komaj vrata odpre, — podere ga nazaj hudi puh — uboga živina pa je že ležala mrtva poleg jasli — 7 repov. Očividno pa je bilo božje varstvo tu, da niso zgoreli tudi ljudje. Hlapeu, ki je na krmi spal, se je ravno sanjalo, da mu je tako zeló gorkovroče, v tem prebudivši se, puhne iznad hleva dol. Pa glejte — komaj dol skoči, se že vdere zgoraj nad njim zgorela krma z ostrešjem vred. Le par trenutkov in zagrnjen bi bil za vselej v goreči krmi. Gospodarja je ravno isti trenutek, kakor je rečeno — klical sosed.

Še prav posebno lepo pa se je pokazalo varstvo božjih angelov pri dveh fantičih. Spala sta navadno v hlevu, ali isto noč prišel je nek znan berač. Ta prosi, ker je bil malo bolehen, naj bi spal v hiši, kar se mu tudi dovoli. Nato pravita pa tudi domača dva sina, da bosta tudi ona dva to noč raji v hiši

spala, kar se je tudi res zgodilo. Tako sta bila fantiča po dobrotljivosti, ki se je ubogemu revčku skazala, rešena, kajti da bi bila spala v hlevu kot po navadi, bi se bila oba zadušila.

Kako je ogenj nastal, ne vé nikdo. Najbolj se še govori, da je nesrečo povzročila hudobna roka. Ponesrečeni gospodar je, žali Bog, le preveč pijači udan, in v takem stanu se rad zbesedi. Misli se, da mu je prej ko ne kdo iz sovraštva zakuril. Prodal je bil malo poprej lepo kobilico za prav lepe denaree, pravijo, da denar mu je sicer malo zalegel, vendar pa vsaj kobilica se ni mučila, ker bi bila drugači tudi v ognju poginila.

Nesrečna šnopsarija je žalibog tudi tu že udomaćena. Da bi došla že skoraj zdatna pomoč zoper to pogubno šnopsarijo! Velik do-brotnik-našega ljudstva bi bil, kdor bi nesrečno žganjepivstvo zatrl! Kaže se, da so pri kamniškem okrajnem glavarstvu pod sedanjem g. okraj. glavarjem temu zlegu pričeli resnobnejše stopati na noge! Nekaj bo že zdalo, da se le enkrat resnobno prične! Zdaj še ni vse zgubljenost — da si premnogo pokvarjeno.

Slovenji gradec, 20. dec. Vkljub nezaslišani, celó 4 mesecev trajajoči agitaciji nespametne stranke, je vendar naša stranka pri volitvah v tukajšnji okrajni zastop dne 18. t. m. pri volitvi iz skupine velikih posestnikov s 24 proti 14 glasom zmagala. — Včeraj so kmečke občine svoje kandidate enoglasno volile. Veselje in navdušenje v okraji je nepopisljivo, pa tudi nevolja velika, da je g. Martin Trstenjak zopet katoličane in Slovence na cedilu pustil, ko ni volit prišel. Volitev načelnika in novega okrajnega odbora bo 28. t. m.

Podrobnosti teh volitev Vam bomo še le po novem letu podali. Druge časnike prosimo, da to novice ponatisnejo.

Iz Celja, 21. decembra. Pretečeno sredo in četrtek so imeli tisti nesrečni kmetje iz Sromelj v brežkem okraji pred tukajšnje okr. sod-nijo konečno obravnavo, ki so bili 4. okt. t. l. iz zapore izpuščeni, v katerem so zdihovali dolgo časa zavoljo upora proti trtnoušni komisiji. Misli se je, da so se 4. okt. oprostili za vselej; toda žalibog temu ni tako! Obsojenih je vseh skupaj okoli 50 mož na eno leto, na 8 mesecev ali tudi na manj časa! Proti tej razsodbi so se pritožili pri višji sodnji; Bog daj, da rekurz tudi obvelja!

Iz Trsta, 19. decembra. Sinoči je bila seja mestnega zbora. Med drugim je bila na dnevnem redu prošnja za slovenske šole v Trstu, ktero je pa lisiče lahonsko svetovalstvo tako v liste postavilo, da bi ne bil noben drugi uginiti mogel, da bode med večim neumevnim stavkom tudi prošnja slovenskih šol. Lahoni so namreč pisali, da pride v 6. točki predloga delegacije o prošnji necega A. Schivichofna, ki je slučajno podpisan bil med vsemi 1049 podpisani. Pa tudi ta njih lukavost prišla je na dan in galerije napolnile so se v mestni dvorani domorodcev, da so lahi kar zijali, ko so nenavadno zapazili poštene obraze in ne krivih židovskih nosov. Mestna delegacija predlagala je namreč, da naj se s prošnjo preide na dnevni red, ker ni v navadnem deželnem jeziku pisana; kdo bi se ne smejal tem „irredentovskim krivodušnikom“! G. Nabergoj govoril je jedrnato, omenjal je, da imajo židje v Trstu svoje šole, in se je čudil, da so radi te malenkosti zavrgli prošnjo, ker je prvi princip liberalizma toleranca na narodnem in verskem polju. Dokazal je s številkami, da še danes ni odločeno, ali je Trst slovanski narod ali laški posedel,

kajti lahoni se večinoma s slovanskimi imeni nahajajo v Trstu. Omenil je, da je v Avstriji večina slovanska ter da je prihodnost njih. Oba naroda lahko mirno skup bivata in če večina davke lahko naklada, ne mora pa narodnosti vničiti. On pravi, da ne bode odjenjal narod po pravilnem potu toliko časa delati, da do svoje pravice pride. Tu v Trstu ne more in ne sme biti en narod drugemu suženj. V Primorji je Slovanstvo potrebno, kajti 64% je vseh med drugimi narodnostmi, med tem, ko je lahov le 31% in kdor v Avstriji tlačenje Slovanov podpira, je sovražnik Avstrije in enako je s Trstom, kjer sta dva naroda skupaj. Trst hoče biti liberalen, toda njegova pota so dosedaj pogubna. Cilj Trsta mora biti avstrijsk. Čas je, da se naredi mir med obema narodoma, ki tukaj vkup živita in mladina se zamore le na podlagi materinščine vzgojevati. Vi protestujete proti nemškim šolam, proti nemškim vlogam — dobro pravi govornik, dajte tudi Slovanom pravice, ktere jim grejo in pišite okoličanom v njih jeziku. Ko je končal, zagromelo je dobro in živio; lahoni so bili kar nasajeni in iznenadeni. Potem poprime gosp. Nadlišek besedo in v kratkem govori podpira Nabergojev predlog krepko. Potem je bila pri glasovanju prošnja s 45 glasovi proti trem glasom s tem zavržena, da se je prešlo na dnevni red. Laški listi pa pisarijo le o okoličanih niti ne omenijo ne, da so prošnja le edini mestni Slovani podpisali, boječ se, da bi njih „frateli“ unkray Idrije ne izvedeli, da v Trstu toliko Slovanov prebiva. Vladni komisar očital je zboru, da radi tega, da je bila prošnja slovensko izročena, ni imel pravice je zavreči. Slovani na Adriji pa bojo toliko časa nadaljevali boj za svojo narodnost, dokler ne dobijo svoje pravice.

Domače novice.

(*Božičnica v Lichtenturnovi dekliski sirotišnici*) bo, kakor že več let sem, tudi letos nedolžnih otročičev dan, to je, 28. t. m. ob 5. uri popoldne. — Blagi dobrotniki in podporniki sirotišnice, ki so prav prijazno povabljeni obilno vdeleževati se te slovesnosti, bodo o ti priliki z velikim veseljem videli, kako lepo cvete to domovališče sirotiških deklic. Ker je v sirotišnici, o kateri bomo pozneje kaj več sporočili, 94 sirot, izmed katerih jih 34 nič ne plačuje, se bodo tem poslednjim v podporo o božičnici tudi prodajale razne reči, ki so jih ali dobrotniki podarili ali pa sirote same naredile. Mnogokrat smo se že prepričali o preveliki dobrotljivosti vrlih ljubljancev, in zato upamo, da bo tudi sedaj prav dobra ta prodaja, ki jo je ljubezen do ubogih iznajdla.

(*Božični oratorij*) z živimi podobami se bode slovenski predstavljaval v nedeljo 23. t. m., o 5 popoldne. Vstopnice se dobivajo v katoliški bukvarni pri stolni cerkvi po 50 kr. za sedeže, 20 kr. brez sedeža; po enaki ceni se dobivajo v „Marijanišči“.

(*Redni občni zbor ljubljanskega „Sokola“*) bode v petek dne 4. januarja 1884. l. ob 1/2 9. uri zvečer v telovadnici c. kr. realke.

(*Sinočna seja mestnega starešinstva*) je bila mirna in kratka, sprejele so se točke dnevnega reda (ktere smo v predvčerajšnji številki naznanili) večidel brez razgovorjanja.

Razne reči.

— † Neža Šiška, mati dvornega kaplana, č. g. Jožefa in bratov je v Hrastju umrla 31. t. m. ter bode 23. dec. v Polji pokopana,

— Mariborska čitalnica ima v sredo 26. t. m. ob 7. uri zvečer v svojih dvorah občni zbor, h kateremu se p. n. častiti društveniki po § 17 čit. pravil najljubše vabijo. Dnevni red: 1. Govor predsednikov. 2. Prečitavanje zapisnika iz zadnjega običnega zbora. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev novega odbora. 5. Razni predlogi.

— Ogenj nastal je v Trstu v poslopji „Villa Necker“, kjer ima pomorsko zapovedništvo svoje urade, 20. t. m. ob pol šestih zjutraj. Levi bok obširnega poslopja stal je ves v ognju in se je plamen pri oknih vun spenjal in po strehi plesal. Vzrok požara ni še znan, sodijo pa, da se je stena vsled kurjave peči sama od sebe vnela. Srednje stene bile so namreč večinoma lesene in z likanicami (oblanci) napolnjene. Pomorski arhiv je bil v veliki nevarnosti, pa vendar so ga rešili. Ljudi menda ni nobeden zgorel.

— Delo nove stolnice v Lineu v novejšem času dobro napreduje; mogoče, da stoletnico ksofije že v novi cerkvi obhajajo.

— Koliko nese loterija? Iz državnega proračuna za leto 1884 je to razvidno. Nastavek glasi se nič manj nego 20.2 milijonov gold. dohodkov, t. j. kar bodo ljudje stali. Stroški, t. j. kar se jim bo na dobitkih izplačalo znašajo 12,460.000 gold. Toraj ima država čistega dobička 7,764.000 gold. Toraj se igrajočemu občinstvu le nekako 55%, na dobitkih izplača. Posamezne dežele so tako-le prizadete: Dolenja Avstrija z Dunajem vred stavi 9.2 milijonov gold. in dobi 5,193.000 gold.; Gorenja Avstrija dobi za 950.000 gold. stave 536.750 gold.; Solnograd za 240.000 gold. le 135.000 gold.; Tiroleci stavijo 350.000 gold. in zadenejo 197.000 gold.; na Štajarskem stavi se 1,020.000 gold. in dobi 576.300 gold.; Korošcem sanja se za 100.000 gold. tern, zadenejo jih pa le za 56.500 gold. Na Kranjskem „mrtvi tern povedó“ za 300.000 gold. in pride jih pa le za 169.000 gold. Primorci žrtvujejo 840.000 gold. za 474.000 gold. in Dalmatinci 45.000 gold. proti 25.430 gold. Čehi poskušajo srečo z 4,100.000 gold., vlové je pa le za 2,314.500 gold. Moraveci mislijo za 1,140.000 gold. tern in ambo-sol zadeti, zadenejo jih pa le za 644.000 gold. V Šleziji se notri znosi 360.000 gold. in venkaj dobi 203.400 gold. V Galiciji računajo na 1,470.000 gold., v resnici pa dobé le 830.550 gold. in v Bukovini stavijo 85.000 gold., tern pa pride le za 48.020 gold. Tako se je zračunilo na podlagi minolih letnih izkazov.

Telegrami „Slovenca“.

Zagreb, 21. dec. Tajna seja deželnega zbora o ravnanju zoper obnašanje skrajne opozicije bila je živahna. Zdi se, kakor da bi opozicijska stranka hotela zamere prositi le pod nekaterimi pogoji.

Budapešt, 22. dec. Kraljeva sodnija potrdila je rabsodbo, po kateri so bili v Eslarski zadevi zatoženi oprosteni.

Ala, 21. dec. Nemški cesarjevič se je tu poslovil od svojega spremstva ter z meje še enkrat telegrafično zahvalil se kralju za gostoljubnost.

Petrograd, 21. dec. Praska, ki jo je car dobil o predvčerajšnjem lovu, ko se je prevrnil, je pač skeleča, nevarna pa ne.

Pariz, 22. dec. Da so Francozi vzeli Sontay, se uradno potrjuje. Zasedli so 17. t. m. brez vsega boja grad (trdnjavo), ko so sovražniki prej odšli.

Umrli so:

20. dec. Marija Listner, kavarnarjeva hči, 1 dan, Mestni trg, št. 8, oslabljena. — Franca Fortuna, šivilja, 28 let, Turjaški trg, št. 1, vsled katara v črevesu in želodecu.

21. dec. Alfred pl. Ohm-Janušovski, železniškega uradnika sin, 7 mes., Marije Terezije cesta št. 10, božjast.

Dunajska borza.

21. decembra.

Papirna renta po 100 gld.	79 gl. 20	kr.
Sreberna „	79 „ 70	„
4% avstr. zlata „renta, davka prosta	98 „ 95	„
Papirna renta, davka prosta	93 „ 85	„
Ogerska zlata renta 6%	120 „ 65	„
„ „ 4%	88 „ 50	„
„ „ papirna „ 5%	85 „ 70	„
Kreditne akcije 160 gld.	291 „ 75	„
Akcije anglo-avstr. banke 120 gld.	108 „ 75	„
„ avstr.-ogerske banke	842 „ —	„
Länderbanke	107 „ 50	„
„ avst.-oger. Lloyda v Trstu	618 „ —	„
„ državne železnice	317 „ 40	„
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	220 „ 50	„
4% državne srečke iz l. 1854 250 gl.	121 „ 25	„
4% „ „ 1860 500 „	135 „ 30	„
Državne srečke iz l. 1864 100 „	167 „ 25	„
„ „ 1864 50 „	166 „ 75	„
Kreditne srečke „ „ 100 „	173 „ —	„
Ljubljanske srečke „ „ 20 „	23 „ 50	„
Rudolfove srečke „ „ 10 „	19 „ 75	„
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ —	„
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	103 „ 10	„
„ „ Ferdinandove sev. „	104 „ 75	„
London	120 „ 95	„
Srebro	— „ —	„
Ces. cekini	5 „ 72	„
Francoški napoleond.	9 „ 59 ¹ / ₂	„
Nemške marke	59 „ 30	„

Daje se v zakup

o sv. Jurji v Ljubljani cela hiša ali pa le pritličje. Posebno za kakošnega branjevca pripravno, ker so vojaki blizo. Več se zve v „katoliški tiskarni“.

Najboljše strune

za citre, kitare in gosli

iz znane tovarne (2)

Bratje Kirchner-jevi na Dunaji

dobivajo se v Ljubljani edino le pri

Vaso Petričič-u.

G. Piccoli,

homeopatičen in aleo-

patičen lekar

„Pri Angelu“

v Ljubljani,

na Dunajski cesti,

prilporeča p. n. občinstvu po 10letni

skušniji sledeče

izborne zdravila.

Antirrheumon, najbolje zdravilo proti prehlajenju, kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Dr. Mora-vo sredstvo zoper mrzlico je najbolje med vsemi dozdanj znanimi zdravili proti spridenju prehajalne mrzlice. Steklenica 80 kr.

Marija pomagaj želodečne kapljice. Omenjeno zdravilo služi v pomoč, ako kdo nima dobrega želodeca, ako ima slabo sapo, ako ga napenja, ako se mu peha in ga vije, proti želodečnemu prehlajenju, zlatenici, ako se komu hoče vzdigati, ako boli koga glava (če to ne izvira iz želodeca), proti zgagi, ako se dela komu kamen in nabira sluz, proti želodečnemu krču in zaprtju, ako je želodec pokvarjen z jedjo in pijačo, proti glistam, proti boleznim na vranici, jetrih in proti zlati žili, in v različnih mrzlicah. Steklenica 20 kr.

Najboljše in najvplivnejše pravo norveško pomuhljevo jetrno olje proti mramorici, rihahitisi, plućnici, kašlju itd. Steklenica 60 kr.

Pastile iz sladnega ekstrakta (Malz Bonboni) proti kašlju in prehlajenju, škatlja 10 kr.

Pastilne santoninske; izkušeno zdravilo zoper gliste, škatljica po 10 kr., 100 koščekov 70 kr., 1000 koščekov 4 gl. 50 kr.

Salicilne pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), plućnim, prsnim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatljica 20 kr.

Naročila se izvršujejo točno po pošti na poštno povzetje. (9)

Klobuke

za gospode in dečke,

čevlje iz klobučnine,

potem

perilo za gospode,

zavratnice, zavratne robce itd.

v največji izbiri in po nenavadno nizkih cenah

(2) priporoča

L. Pribošič,

gledališke ulice št. 6.

Priznano nepokvarjene, izvrstne

voščene sveče

izdelujeta (12)

P. & R. Seemann v Ljubljani.

Brez te varstvene znamke, postavno zavarovane, ima se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot ponarejeno.

Varstvena znamka

Cvet zoper trganje,

po dr. Maliču,

je odločno najbolje zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu J. pl. Trnkoczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na prozinski boleznii na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujsa prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit vspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki boleznii priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najprisrčnejšo zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Franc Jug,

(23) posestnik v Smarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

jetrno DORSCH olje,

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljuje, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpjenih udih, skazenem želodecu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila iz dežele izvrše se takoj

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkoczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.